

การพยาบาลอนามัยชุมชน

แนวคิด หลักการ
และการปฏิบัติการพยาบาล

Community Health Nursing :
Concept, Principle, and Nursing Practice

รองศาสตราจารย์ ดร.จริยาวัตร คมพยัคฆ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วนิดา ดุรงค์ฤทธิชัย
บรรณาธิการ

00033367

ห้องสมุด วทบ.สุรินทร์

โครงการตำราสถาบันอุดมศึกษาเอกชน สาขาพยาบาลศาสตร์

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 การพยาบาลอนามัยชุมชนในระบบสุขภาพ	1
แนวคิดรวบยอด	1
วัตถุประสงค์	1
1. ความสัมพันธ์ของการพยาบาลอนามัยชุมชนกับการสาธารณสุขและระบบสุขภาพ	2
1.1 การพยาบาลอนามัยชุมชนกับสุขภาพชุมชน	2
1.2 การพยาบาลอนามัยชุมชนกับการสาธารณสุขและระบบสุขภาพ	3
2. ระบบสุขภาพ (Health System)	6
2.1 แนวคิดระบบสุขภาพและการปฏิรูประบบสุขภาพ	6
2.2 ระบบบริการสุขภาพไทย	10
3. การสาธารณสุข	25
3.1 การบริหารและการบริการสาธารณสุข	27
3.2 มโนทัศน์และวิวัฒนาการการสาธารณสุขในประเทศไทย	40
4. ปัญหาสาธารณสุข (Public Health Problems)	58
บรรณานุกรม	67
2 แนวคิดการพยาบาลอนามัยชุมชน	69
วัตถุประสงค์	69
1. การพยาบาลอนามัยชุมชน	70
2. แนวคิดสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการพยาบาลอนามัยชุมชน	72
2.1 สุขภาพชุมชน (Community Health)	73
2.2 การมองชุมชนอย่างเป็นระบบ (Community as a System)	89
2.3 การสร้างเสริมสุขภาพ (Health Promotion)	95
บรรณานุกรม	108
3 องค์ความรู้ที่ใช้ในการพยาบาลอนามัยชุมชน	111
แนวคิดรวบยอด	111
วัตถุประสงค์	111
1. องค์ความรู้ทางการพยาบาล	112
1.1 การพยาบาล	112
1.2 กระบวนการสุขภาพ – ความเจ็บป่วย (Wellness – Illness Process)	114
1.3 มโนทัศน์เกี่ยวกับการพยาบาล (Metaparadigm of Nursing)	115
1.4 กระบวนการพยาบาล	115
2. วิทยาการระบาด	116
2.1 ความสำคัญ	116

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
3	2.2 ชนิดของวิทยาการระบาด	117
	2.3 กระบวนการวิทยาการระบาด	118
	2.4 หลักการและแนวคิดทางวิทยาการระบาด	120
	2.5 การวัดทางวิทยาการระบาด	124
3.	กิจกรรมวิทยาการระบาดที่สำคัญ	128
	3.1 การคัดกรองโรค (Screening)	128
	3.2 การสอบสวนโรค (Investigation)	130
	3.3 การเฝ้าระวังโรค (Surveillance)	132
	3.4 วิทยาการระบาดในการพยาบาลอนามัยชุมชน	133
4.	สังคมศาสตร์กับการพยาบาลอนามัยชุมชน	134
	4.1 ระบบการแพทย์ในสังคมไทยและการดูแลตนเอง (Medical System and Self - Care)	134
	4.2 การดูแลสุขภาพตนเองเมื่อเจ็บป่วย (Self-Care in Illness)	136
5.	พฤติกรรมสุขภาพ (Health-related behavior) กับการพยาบาลอนามัยชุมชน	136
	5.1 ความหมายของพฤติกรรมสุขภาพ	136
	5.2 ชนิดของพฤติกรรมสุขภาพ	137
	5.3 ปัญหาสาธารณสุขและพฤติกรรมสุขภาพ	139
	บรรณานุกรม	148
4	หลักการพยาบาลอนามัยชุมชน	151
	แนวคิดรวบยอด	151
	วัตถุประสงค์	151
	1. พลังอำนาจและศักยภาพของชุมชนในการดูแลสุขภาพ	152
	1.1 ความรับผิดชอบต่อสุขภาพของปัจเจกบุคคล ครอบครัว และชุมชน	152
	1.2 มุมมองสุขภาพกับความรับผิดชอบต่อสุขภาพของปัจเจกบุคคล ครอบครัวและชุมชน	154
	1.3 ความรับผิดชอบทางสุขภาพของบุคคล	154
	1.4 ความรับผิดชอบทางสุขภาพของครอบครัว	155
	1.5 ความรับผิดชอบทางสุขภาพของชุมชน	155
	1.6 การสร้างเสริมพลังอำนาจเพื่อการดูแลสุขภาพตนเองในชุมชน	156
	2. การมีส่วนร่วมของชุมชน (Community Participation)	157
	2.1 รูปแบบของการมีส่วนร่วมของชุมชน	159
	2.2 แนวทางการสร้างการมีส่วนร่วม	161

(๘๘) สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4	3. ภาวะผู้นำและการทำงานเป็นทีมในชุมชน 167
	3.1 ภาวะผู้นำ 167
	3.2 การทำงานเป็นทีมในชุมชน 168
	4. แนวคิดการสร้างเสริมสุขภาพแบบบูรณาการ (Integrative Health Promotion) 171
	5. การปกป้องด้านสุขภาพ (Health Protection) 173
	6. การพยาบาลแบบองค์รวมในมิติของการสร้างเสริมสุขภาพ และการป้องกัน ความเจ็บป่วย 173
	บรรณานุกรม 175
5	กระบวนการพยาบาลอนามัยชุมชน 178
	แนวคิดรวบยอด 178
	วัตถุประสงค์ 178
	1. กระบวนการพยาบาลอนามัยชุมชน 179
	1.1 กระบวนการพยาบาลอนามัยชุมชน 179
	1.2 ขั้นตอนในกระบวนการพยาบาลอนามัยชุมชน 179
	2. การประเมินภาวะสุขภาพชุมชน 179
	2.1 กรอบแนวคิดในการประเมินภาวะสุขภาพชุมชน 179
	2.2 ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการประเมินภาวะสุขภาพชุมชน 180
	2.3 แหล่งเก็บรวบรวมข้อมูล 183
	2.4 การสำรวจภาวะสุขภาพชุมชน 184
	2.5 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล 185
	2.6 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล 188
	2.7 การกำหนดกลุ่มเป้าหมาย 188
	2.8 การนำเสนอข้อมูลสุขภาพชุมชน 189
	3. การวินิจฉัยภาวะสุขภาพ/ระบุปัญหาสุขภาพชุมชนและ การจัดลำดับความสำคัญของปัญหา 192
	3.1 การวินิจฉัยภาวะสุขภาพชุมชน/ปัญหาสุขภาพชุมชน 192
	3.2 การจัดลำดับความสำคัญของปัญหา 192
	4. การวางแผนและการประเมินผลเพื่อป้องกันปัญหา ส่งเสริมสุขภาพและแก้ไขปัญหาสุขภาพชุมชน 196
	4.1 การวางแผน 196
	4.2 การเขียนโครงการ 197
	4.3 รูปแบบการประเมินโครงการ 201
	บรรณานุกรม 203

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
6	การบริการการพยาบาลอนามัยชุมชน	204
	แนวคิดรวบยอด	204
	วัตถุประสงค์	204
	1. วิวัฒนาการและรูปแบบการบริการการพยาบาลอนามัยชุมชน ในประเทศไทยและต่างประเทศ	205
	1.1 วิวัฒนาการการพยาบาลอนามัยชุมชน	205
	1.2 รูปแบบการบริการการพยาบาลอนามัยชุมชนในประเทศไทย	208
	2. หลักการจัดบริการการพยาบาลอนามัยชุมชน	209
	3. การจัดบริการการพยาบาลอนามัยชุมชน	212
	4. การจัดบริการตามมาตรฐานการบริการ	217
	5. การจัดบริการการพยาบาลอนามัยชุมชนในหน่วยบริการระดับปฐมภูมิ	219
	6. การพัฒนานวัตกรรมบริการชุมชน	220
	6.1 แนวคิด	220
	6.2 ตัวอย่างนวัตกรรมบริการชุมชน	221
	บรรณานุกรม	223
7	การบริการพยาบาลอนามัยโรงเรียน	225
	แนวคิดรวบยอด	225
	วัตถุประสงค์	225
	1. ความสำคัญและความจำเป็นของการบริการพยาบาลอนามัยโรงเรียน	226
	2. การให้บริการอนามัยโรงเรียน	226
	2.1 วัตถุประสงค์	226
	2.2 การจัดบริการ	226
	2.3 วิวัฒนาการในประเทศไทย	227
	3. โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ	229
	3.1 แนวคิด	229
	3.2 ประโยชน์	229
	3.3 ความเชื่อมโยงระหว่างโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพกับมาตรฐาน การศึกษาและหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน	230
	3.4 กระบวนการในการเข้าสู่การรับรองเป็นโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ	233
	4. การจัดและดำเนินงานโปรแกรมสุขภาพในโรงเรียน	233
	4.1 แนวทางดำเนินงานโปรแกรมสุขภาพในโรงเรียน	234
	4.2 หน้าที่และความรับผิดชอบของบุคลากรในโรงเรียน	235

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
7	5. องค์ประกอบสำคัญในการดำเนินงานอนามัยโรงเรียน	238
	5.1 การจัดบริการสุขภาพ	239
	5.2 การจัดสุขศึกษาในโรงเรียน	239
	5.3 การอนามัยสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน	242
	5.4 การสร้างความสัมพันธ์และการประสานงานระหว่างบ้าน โรงเรียนและชุมชน	247
	6. การจัดระดับบริการอนามัยโรงเรียน	251
	6.1 ระดับบริการอนามัยโรงเรียนประถมศึกษา	251
	6.2 ระดับบริการอนามัยโรงเรียนมัธยมศึกษา	253
	7. การตรวจสุขภาพนักเรียนโดยพยาบาลอนามัยโรงเรียนหรือพยาบาล อนามัยชุมชนหรือเจ้าหน้าที่สาธารณสุข	255
	7.1 การบันทึกสุขภาพ	256
	7.2 การช่วยเหลือเด็กพิการ	256
	7.3 การป้องกันและควบคุมโรคติดต่อภายในโรงเรียน	258
	8. บทบาทหน้าที่ของพยาบาลอนามัยชุมชนในการให้บริการพยาบาลอนามัยโรงเรียน	260
	8.1 การสร้างเสริมสุขภาพ	260
	8.2 การป้องกันโรค	260
	8.3 การรักษาพยาบาลนักเรียนที่เจ็บป่วย	260
	8.4 การฟื้นฟูสภาพนักเรียน	260
	9. ขั้นตอนในการดำเนินงานอนามัยโรงเรียนของพยาบาลอนามัยโรงเรียนหรือพยาบาลอนามัยชุมชน	261
	10. ทันทสุขภาพเด็กในนักเรียน	261
	10.1 การตรวจสุขภาพช่องปาก	262
	10.2 การตรวจฟันผุ	262
	10.3 กิจกรรมส่งเสริมทันตสุขภาพในโรงเรียน	263
	บรรณานุกรม	265
8	การบริการพยาบาลอนามัยครอบครัว	267
	แนวคิดรวบยอด	267
	วัตถุประสงค์	267
	1. การพยาบาลอนามัยครอบครัว	268
	2. บทบาทของพยาบาลอนามัยชุมชนในการพยาบาลอนามัยครอบครัว	270
	3. องค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการบริการพยาบาลอนามัยครอบครัว	272
	4. ทฤษฎีที่ใช้ในการทำความเข้าใจสุขภาพครอบครัว	275

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
8.1 4.1 ทฤษฎีโครงสร้าง-หน้าที่	275
8.2 4.2 ทฤษฎีพัฒนาการ	276
8.3 4.3 ทฤษฎีระบบครอบครัว	276
8.4 4.4 ทฤษฎีพัฒนาการครอบครัว	277
8.5 4.5 ทฤษฎีการพยาบาล	278
9 5. กลวิธีเพื่อการพัฒนาสุขภาพครอบครัว	285
9.1 5.1 การเสริมสร้างพลังอำนาจครอบครัว	285
9.2 5.2 การสนับสนุนทางสังคม	287
9.3 6. การจัดการทางการพยาบาลต่ออนามัยครอบครัว	289
9.4 6.1 การเยี่ยมครอบครัว	289
9.5 6.2 กระบวนการพยาบาลครอบครัว	290
9.6 6.3 กรณีศึกษาการใช้กระบวนการพยาบาลครอบครัว	301
9.7 บทสรุป	303
9.8 บรรณานุกรม	304
9.9 9 การบริการพยาบาลอาชีวอนามัย	307
9.10 แนวคิดรวบยอด	307
9.11 วัตถุประสงค์	307
9.12 1. การอาชีวอนามัย	308
9.13 1.1 ความหมาย	308
9.14 1.2 ความสำคัญ	308
9.15 1.3 ขอบเขต	308
9.16 1.4 แขนงวิชาและทีมบุคลากรทางสุขภาพ	309
9.17 2. การพยาบาลอาชีวอนามัย	309
9.18 3. บทบาทของพยาบาลอาชีวอนามัยในปัจจุบัน	310
9.19 4. ปัญหาและโรคที่พบในการประกอบอาชีพ	312
9.20 4.1 ลักษณะเฉพาะของโรคจากการประกอบอาชีพ	312
9.21 4.2 สาเหตุของการเกิดโรคจากการประกอบอาชีพ	315
9.22 5. สิ่งแวดล้อมในการทำงานและสิ่งคุกคามสุขภาพ	316
9.23 5.1 สิ่งคุกคามสุขภาพอนามัยทางกายภาพ (Physiological Health Hazard)	316
9.24 5.2 สิ่งคุกคามสุขภาพอนามัยทางเคมี (Chemical Health Hazard)	317
9.25 5.3 สิ่งคุกคามสุขภาพอนามัยทางชีวภาพ (Biological Health Hazard)	317
9.26 5.4 สิ่งคุกคามสุขภาพอนามัยทางจิตวิทยาสังคม (Psychosociological Health Hazard)	317

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
9	6. หลักการป้องกันและควบคุมอันตรายจากสิ่งแวดล้อมในการทำงาน 317
	6.1 การควบคุมป้องกันอันตราย จากการประกอบอาชีพด้านสิ่งแวดล้อม 317 (Prevention and control of Environment Hazard)
	6.2 การควบคุมและป้องกันการบาดเจ็บจากการประกอบอาชีพ 318 (Prevention and control of Occupation Injury)
	7. บทบาทหน้าที่การดำเนินงานอาชีวอนามัยของพยาบาลอาชีวอนามัย 319
	8. มาตรฐานต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานพยาบาลอาชีวอนามัย 327
	9. กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับงานบริการพยาบาลอาชีวอนามัย 331
	บรรณานุกรม 333
10	การบริการพยาบาลอนามัยชุมชนเพื่อร่วมพัฒนาอนามัยสิ่งแวดล้อม 335
	แนวคิดรวบยอด 335
	วัตถุประสงค์ 335
	1. การอนามัยสิ่งแวดล้อม 336
	2. ปัญหาอนามัยสิ่งแวดล้อมและสาเหตุ 338
	3. แนวทางการดำเนินงานอนามัยสิ่งแวดล้อม 339
	3.1 การจัดหาน้ำเพื่อบริโภคและอุปโภค 339
	3.2 การบำบัดน้ำเสียและการควบคุมมลพิษทางน้ำ 345
	3.3 การสุขาภิบาลอาหาร (Food sanitation) 351
	3.4 การควบคุมแมลงและสัตว์กัดแทะ 354
	3.5 การกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล (Waste disposal) 362
	3.6 การกำจัดของเสียที่ขับออกจากร่างกาย (Excreta Disposal) 365
	3.7 การจัดการสิ่งแวดล้อมของที่พักอาศัย 367
	4. กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับอนามัยสิ่งแวดล้อม 368
	4.1 พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 368
	4.2 พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 และพระราชบัญญัติการสาธารณสุข (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2550 370
	5. การร่วมพัฒนาอนามัยสิ่งแวดล้อม 371
	5.1 บทบาทของพยาบาลในการร่วมพัฒนาอนามัยสิ่งแวดล้อม 371
	5.2 มาตรฐานการพยาบาลอาชีวอนามัยและอนามัยสิ่งแวดล้อม 374
	5.3 การใช้กระบวนการพยาบาลในการร่วมพัฒนาอนามัยสิ่งแวดล้อม 375
	บรรณานุกรม 381

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
11	กฎหมายและจริยธรรมในการพยาบาลอนามัยชุมชน	383
	แนวคิดรวบยอด	383
	วัตถุประสงค์	383
1.	ความสำคัญและความสัมพันธ์ของกฎหมายและจริยธรรม ในการพยาบาลอนามัยชุมชน	384
1.1	กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการพยาบาลอนามัยชุมชน	384
1.2	การประกันคุณภาพการพยาบาลอนามัยชุมชน	404
2.	คุณธรรม จริยธรรมในการปฏิบัติการพยาบาลอนามัยชุมชน	416
2.1	ความสำคัญและความหมาย	417
2.2	หลักการของคุณธรรม จริยธรรม	417
2.3	การตัดสินใจอย่างมีคุณธรรม จริยธรรม	420
2.4	ประเด็นทางจริยธรรม	421
2.5	กิจกรรมการปฏิบัติการพยาบาลอนามัยชุมชนกับหลักการของคุณธรรม จริยธรรม	421
	บรรณานุกรม	428

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า	
1.1	กิจกรรมจากความสัมพันธ์ของมิติการบริการสุขภาพและสภาวะทางกาย ทางจิตใจทางสังคมและทางจิตวิญญาณ	11
2.1	ขอบเขตของการดูแลสุขภาพชุมชนระดับต่างๆ	75
2.2	การจัดลำดับผู้ป่วยนอกตามกลุ่มสาเหตุทั่วประเทศ(ยกเว้นกทม.) ต่อประชากร 1,000 คน	76
2.3	4 มิติทางสุขภาพและดัชนีชี้วัด	88
2.4	ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบในระบบสังคมที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพชุมชน	91
3.1	เปรียบเทียบขั้นตอนการแก้ปัญหา กระบวนการวิทยาการระบาดและกระบวนการพยาบาล	119
3.2	การประยุกต์ปฏิริยาสัมพันธ์ระหว่าง มนุษย์ สิ่งก่อโรคและสิ่งแวดล้อม กระบวนการทางธรรมชาติของการเกิดโรคและระดับการป้องกัน (Tunner & Chavigny, 1988)	123
3.3	เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างอัตราอุบัติการณ์และอัตราความชุก	126
4.1	ความแตกต่างระหว่างการทำงานเป็นกลุ่มและการทำงานเป็นทีม จำแนกตามประเด็นที่ใช้ในการเปรียบเทียบ	169
5.1	การจัดลำดับความสำคัญตามขนาดของปัญหา	194
5.2	การจัดลำดับความสำคัญตามความรุนแรงของปัญหา	194
5.3	การจัดลำดับความสำคัญตามความยากง่ายในการแก้ปัญหา	195
5.4	การจัดลำดับความสำคัญตามความสนใจ ความร่วมมือ ความวิตกกังวลต่อปัญหาของชุมชน	195
7.1	องค์ประกอบของโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ มาตรฐานการศึกษาและกลุ่มสาระการเรียนรู้	231
7.2	บทบาทกิจกรรมบริการอนามัยโรงเรียนระหว่างพยาบาลอนามัยโรงเรียนหรือ พยาบาลอนามัยชุมชนและครูอนามัยโรงเรียน	248
7.3	กิจกรรมและเกณฑ์การประเมินระดับบริการอนามัยโรงเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา	252
7.4	กิจกรรมและเกณฑ์การประเมินระดับบริการอนามัยโรงเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา	254
8.5	มุมมองต่อครอบครัวและบทบาทพยาบาลภายใต้ทฤษฎีการพยาบาลต่าง ๆ	283

สารบัญญภาพ

ภาพที่	หน้า	
1.1	ภาวะสุขภาพและกลุ่มวัยในชุมชน	3
1.2	ความสัมพันธ์ของระบบสุขภาพ ระบบการสาธารณสุข และการพยาบาลอนามัยชุมชน	5
1.3	ยุทธศาสตร์สามเหลี่ยมเข็ญเขาเพื่อการปฏิรูประบบสุขภาพ และการดำเนินการต่างๆ เพื่อตอบสนองยุทธศาสตร์	7
1.4	ระดับการให้บริการสุขภาพและการส่งต่อ	13
2.1	ปัจจัยที่มีผลต่อสุขภาพชุมชน	80
2.2	ชุมชนในฐานะที่เป็นระบบสังคม	92
2.3	ตัวอย่างการนำแบบจำลองระบบการดูแลสุขภาพของนิวแมนมาใช้อธิบายชุมชน	94
3.1	องค์ประกอบของสุขภาพหรือสุขภาพะ	114
3.2	หลักการเบื้องต้นในการคัดกรองผู้ป่วยในชุมชน	129
3.3	ความสัมพันธ์ของระบบการแพทย์สามัญชน การแพทย์พื้นบ้านและการแพทย์วิชาชีพ	135
3.4	องค์ประกอบของแนวคิดการจัดการอาการ	144
4.1	ประเภทของรูปแบบทีมงาน	170
5.1	กระบวนการพยาบาลชุมชน	185
5.2	ตัวอย่างกราฟเส้นอัตราอุบัติการณ์ปรุงปรับและอัตราตายจากมะเร็งเต้านม ในแพศหญิงช่วงปี ค.ศ. 1975-2007	190
5.3	ตัวอย่างฮิสโตแกรมการติดเชื้อไวรัสในแคลิฟอร์เนียรจำแนกตามช่วงอายุ ในปี ค.ศ. 2004	190
5.4	ตัวอย่างแผนภูมิวงกลมแสดงร้อยละของประชากรจำแนกตาม การบริโภคอาหารและเครื่องดื่มในปี ค.ศ. 2007	191
5.5	ตัวอย่างกราฟรูปเจดีย์แสดงประชากรจำแนกตามช่วงอายุ	191
8.1	มิติการมองสุขภาพครอบครัว	268
8.2	องค์ประกอบของครอบครัวที่มีสุขภาพดี	273
8.3	วงจรชีวิตครอบครัว	278
8.4	ทฤษฎีระบบของนิวแมน	280
8.5	กระบวนการเรียนรู้ของการเสริมสร้างพลังอำนาจ	287
8.6	หลักของการสนับสนุนทางสังคม	288
11.1	กระบวนการหลักของการปฏิบัติการพยาบาลในชุมชนเพื่อการป้องกันขั้นปฐมภูมิ	410
11.2	การวิเคราะห์กระบวนการหลักของการปฏิบัติการพยาบาลในชุมชนเพื่อการป้องกันขั้นทุติยภูมิ	411
11.3	การวิเคราะห์กระบวนการหลักของการปฏิบัติการพยาบาลในชุมชนเพื่อการป้องกันขั้นตติยภูมิ	412
11.4	กระบวนการหลักของการบริหารการพยาบาลในชุมชน	413
11.5	ความสัมพันธ์ของมาตรฐานการพยาบาลในชุมชนและเกณฑ์ชี้วัดคุณภาพ	414
11.6	กระบวนการพัฒนาคุณภาพการพยาบาลในชุมชน	415